

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorii foiei, pe afară la c. r. poste cu bani gat'ă prin scrisori francate, adresate către expeditorii. Prețulu prenumeratiunei pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. n. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 7.

ANULU XXIII.

Săbiu în 23 Ianuaru. (4 Februaru) 1875.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. v. n. o jumătate de anu 4 fl. v. n. Pentru princ. și țeri streine pe anu 12 1/2 fl. v. n. Inseratele se platesc pentru întâia oară cu 7 cr. sîrulu, pentru a două oară cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. n.

Săbiu 22 Ianuaru.

Nu de multu amu disu, ca baronulu Sennyey caută ocașiunea binevenită spre a dechiară resbelu guvernului și partidei seale. În ședința din 29 I. c. după stilulu nou baronulu a vorbitu *urbi et orbi*, și în vorbire și-a dezvoltat program'a sea, după cum dăcu unii, „de ministru.“ Cuventarea se discută în diurnalistic'a din Budapeșt'a că unu evenimentu epochalu. Unii o laudă, alții o admiră, alții caută defecte intrins'a, alții o critică aspru, înse totu dăcu ca însemnatatea ei nu se pôte trage la îndoie. Un'a înse nu se află în cuventare, *dechiararea de resbelu* guvernului. Sennyey nu e multiamitu cu politic'a guvernului, o critică dăcudu ca e minutiosă, hesitatorie și plină de anxietăți; cu economi'a și crutiarea guvernulu n'a mersu până unde trebuia să mērgă și cu tôte aceste *urca dările*; dela urcarea acēșt'a încă nu aștepta vre-unu bine, căci, după densulu, chei'a unei îndreptări a lucrurilor interne a le Ungariei se află în reorganizarea administratiunei, carea, în fine, sa fia mai grabnică, mai simplă și mai eștină.

Guvernului se mai făcu și alte imputări din partea baronului, înse la urmași votēja, în genere bugetulu asiă precum lu cere; crutiă sistemulu de astadi și vorbesce cu partinire pentru parlamentarismu, care din urma, după dorința oratorului, aru fi să aiba periode de câte *cinci* ani în locu de *trei* ani și încātu se aru putē din elemente mai *lamurite* și deca nu de totu grațitu, celu putienu cu mai putiense spese sub rubric'a diurnelor.

Si cuventarea însăși și aprobările în decursulu ei ne arēta ca oratorulu a știutu să stōrcă și din o parte și din alt'a consintirea cu program'a sea, nici o contradicere nu se ivesce fatia cu cele esmise de densulu, cu mana abundanta, amu putē dăcu, cu care oratorulu imparte în tôte părțile, la totu, ceea ce aștepta și dorescu. Asiă dara de asta-data nu dechiarare de resbelu, ci, afară de unele imputări, curgu din cornulu celu abundantu alu elocinței aristocratului conservativu svaturile binefacătorie constituționali, cari conserva ceea ce este, și cari voru să adauga ceea ce încă lipsesce, pentru că oper'a sa fia completa.

Eata dara unu capu de opera de parlamentarismu, care este rotunditu astfel încātu nu oferesce nici unu punctu de care să se scandalizeze nici opusetiunea, adversarea oratorului după partidă, nici amicii sei politici, cari lu temeau de multu ca mână poimâne li-se va face contrariu.

Înse deca primu mai deapropie operatulu acēșt'a politicu, rostitu de bar. Sennyey, fostulu tavernicu alu Ungariei în tempulu provisorului, nu putemu suprime convingerea, ca în cuventare suntu asiediate elemente ascunse, cari după buna afare potu fi aplicate la o acțiune accelerată, sēu cari să rōdă pe încetulu puterea majorității de astadi, fără de a schimbă fisiognomi'a sistemului politicu de fatia.

Foile deakiste au simțitu procesulu acēșt'a și de aceea au și începutu, pe câtu numai se pôte, a slabi puterea programei sennyeyane, reducēdu-o la o „*teoria frumōșă*“, carea încă

n'a trecut prin criteriulu aplicării practice.

Grabirea cu recensiu de felulu acēșt'a, după parerea noastră, nu este nici o garanție pentru de a ajunge la scopulu nimicirei efectului cuventării. Căci perspectiv'a deschisă intrins'a naționalităților și confesiunilor, deși n'are valōrea reală a legiloru positive, cu alte cuvinte: deși nu scim încă, ca la eventualitatea, cându dlu Sennyey aru fi în fruntea ministeriului ungurescu, aru aduce proiecte mai bune pentru naționalități și confesiuni de cum suntu cele positive de astadi, promite, și natur'a omenilor este asiă, ca inclina mai tare către speranțele viitoriului necunoscutu de câtu către realitatea, carea nu este precum și a fostu imaginat'o.

Farmeculu momentanu nu este numai în sinulu națiunei magiare. Elu este încă exagerat și în alte părți. Și în momente de aceste critic'a, sēu fia și recensiu de din partea suspectă, contribuie mai multu la întărirea contrariului, în casulu de fatia, la întărirea în credibilitatea celor rostite în nou'a „programa.“

Spre orientarea noastră a romanilor fatia cu acestu evenimentu parlamentar și politicu, a cărui momentuositate o recunoscem și noi, adăugem numai atāt'a: ca aristocrația magiara este totu asiă de națională magiara, că ori care alta partidă, fracțiune sēu nuancia magiara, deca nu cum-va mai multu decâtu aceste din urma. Bar. Sennyey constată acēșt'a și prin cuventarea sea din urma în modulu celu mai eclatantu.

Vai dara de acei ce s'aru seduce prin trens'a la niscari-va iluziuni!

Bar. Sennyey, adevratu ca este unu conservativu, despre care se afirmă încă în anulu 1873 ca au conferit în Vien'a cu contele Clam Martinic, Falkenhayn și Hohenwart și carele și în anulu acēl'a a tabaritu cu vehemētia asupra „*economiei asiatic'e*“ din Ungari'a, înse elu s'a ferit totu-dēun'a de a resturnă atunci unu regimulu, cându formarea altui'a aru fi imposibile. Dechiaratiunea lui de resbelu, va fi amanată asiă dara totu-dēun'a pre atunci, pre cându elu va fi generalu cu armata, va se dica, în capulu unei majorități și acēșt'a încă este astadi întrebare, ca află-se în stadiulu primu de formatiune?

Fracțiunile cele multe în sinulu majorității dietali ne dau dreptu să facem o astfelu de concludiune, starea cea critică a financiaru țerei ne da dreptu să ne întarim în convingerea acēșt'a. Ungari'a înse trebuie să nu uităm ca se află în alte condițiuni, de cum se află staturile din monarchie unitarie și unu momentu schimba adese-ori fati'a situațiunei, încātu esu lucrurile cu totulu altfelu de cum se calculasera mai înainte.

Ultimatulu senyeyanu este asiă dara încă alu viitoriului. S'a rostitu o cuventare cu unu efect simțitu; cele-lalte așteptate de unii au remas.

Pusetiunea noastră fatia de evenimentulu parlamentar delă 29 Ianuaru nou este dara totu aceeași, carea a fostu înainte de densulu. Pentru ca chiaru și cându aru avē urmări fapțice, românii s'aru află în aceleși condițiuni fatia cu densele că și fatia cu cele de astadi.

Deci: *caveant consules!*

† Diet'a Ungariei.

În numerulu nostru trecut amu indigitat cele mai remarcabile momente din desbaterea generală asupra bugetului, în ședințele de Mercuri și Joi, și astadi începem cu ședința interesantă de Vineri, în care țienū intieptulu conducătoriu alu conservativilor din Ungari'a, baronulu Sennyey, discursulu seu memorabilu, despre care cu dreptu cuventu dăcu „*Pest. Lld.*“ ca sta la culmea perfecțiunei oratorice. Valōrea lui obiectivă ne îndemna a-lu impartasi publiculu nostru în totu cuprinsulu seu.

Baronulu Sennyey, care fu primulu oratoru insinuat la cuventu pre diu'a de 29 Ianuaru, schimbă loculu seu de până aci și în ședința de Vineri ocupă locu la capetulu bancei a două în grup'a extrema a dreptei. Oratorulu se radica, o tacere profundă și o încordare generală plană în sal'a deputatiloru, care gemea de multimea ascultătoriloru curiosi. Oratorulu începe astu-feliu:

Onorata Casa! În momentulu, cându discutăm preliminarulu bugetulu pre 1875 — din multe privințe între împregiurări financiale și economice foarte grele și triste — fia-care trebuie să vina cu sine însuși în chiaru asupra unei întrebări și acēșt'a întrebare e: Este drēptă politic'a, care și află espressionea în preliminarulu substernutu de către guvernulu?

Considerandu seriosu, în detaiu și cu consciința acēșt'a întrebare trebuie să răspundă ca nu. (Aplausu viu în stâng'a). În ce se manifestēja ide'a fundamentale a politicei ministeriului? Într'o crutiare neînsemnată ce s'a aplecatu fără de a schimbă radicalu sistem'a ba ocolindu cu frica o atare schimbare, și în urcarea dărilor. (Asiă este! în stâng'a). Într'acēșt'a consistē dara întregu planulu, în care se concentrēja tōta nesuința stimatului guvernulu; într'acēșt'a se esiofēja zelulu patrioticu, recunoscutu și apreciatu cu multiamita din partea noastră a tuturor, și neobosit'a staruintia a stimatului domnu ministru de financie. Și chiaru în aceste nesuințe partea leului o are urcarea contribuțiilor. Deși nu dorescu să se repetiēca tōte acele observatiuni ce se aduseră din mai multe părți în privința reducțiilor ce se mai potu face, totuși trebuie să constatezu, ca guvernulu n'a mersu pe calea crutiarei până la marginea posibilității. (Asiă este! din stâng'a) și afară de acēșt'a suntu încă multe presemne, ca stimatulu guvernulu n'apretiesce de ajunsu însemnatatea cea mare a legaturei ce existe între regularea relațiilor noastre interne și între regularea complicațiilor noastre financiale, căci altmintrenea nu se potea întimplă, că stim. guvernulu sa nu faca în decursulu activității seale, care n'a fostu lungă, dara totuși a durat vre-o câte-va luni, deca nu unu pasu inițiatoriu, celu putienu unu pasu pregatitoriu în acēșt'a direcțiune, și n'amu pricepe, ca guvernulu cu ocașiunea deschiderii sesiunei dietali n'a facutu cu respectu la regularea administratiunei în intru nici în camera, nici în decursulu discuțiilor în comisiuni o enunțatiune, fia în privința resoluțiilor, fia în a principiilor directive ale seale; eu țienū, ca chiaru și acele proiecte ce le-a promis ministrulu de financie în a două linia, cum amu dăcu că unu alu doilea actu, nu voru ajunge

mai multu la discussiune meritoria din lips'a de tempu și me temu, ca deca noi după atāt'a ani de întârziere mai întârziăm încă unu anu, marimea relatoru va prinde rădăcini astfelu, cătu cele mai cutediate urcări de contribuțiune nu ne voru mai scōte din trensle. (Aplausu în stâng'a).

Parerea mea e însă aceea — și deca nu me însielu aci jace deosebirea esențială între parerea mea și a stimatului guvernulu — ca deși situațiunea este predominantă de greutățile financiale, chei'a principale pentru resolvierea loru se află în regularea administratiunei noastre. (Aplausu.) După parerea mea un'a nu se pôte despartī de alt'a; după parerea mea, nu vomu ajunge un'a fără de alt'a sēu deca o vomu și ajunge, nu o vomu asecurā pre tempu durabilu. (Aplausu.)

După parerea mea, numai aplecarea combinată și de odată a trei midilōce ne va liberā de relele noastre (S'audimu.) Celu dintāiu este o modificare rapede și radicală a sistemului nostru de guvernare, (aplausu) împreună cu micșiorarea erogatelor noastre ce trebuie să se faca în mesura mare și anume pe calea crutiarei; alu doilea e urcarea venitelor statului și aici marturisesc de buna voia, ca introducerea unor contribuțiuni nouē sēu o urcare a contribuțiilor sustatorie — țienendu firesce în vedere totu-dēun'a capabilitatea de a contribui și fără de a aduce dauna mare intereselor economice — va fi neincungiurabile. Alu treilea midilōce suntu atari institutiuni, prin cari vomu fi în stare să radicăm și capabilitatea de contribuțiune, care și asiă este destulu de sfortiată.

Nu mai o combinațiune cu planu și deodată a tuturor acestor trei factori, o resoluțiune, consciă și marginală de sine, urmarită în aplecare și în purcedere, carea eschide atātu improvisatiunea sfortiată, cătu și siuvairea fricōșă, o alegere consecuentă a tempului și a medilōcelor în esecutare, cu unu cuventu, numai o politică croită în liniamente mari și cu planu ne va scuti de unilateralitate și eu nu potu să nu esprimu, ca purcederea stim. guvernulu este unilaterale pundenđu pondulu principalu pre urcarea contribuțiilor. (Strigări din stâng'a; Adevratu asiă este!) O atare politică ne va scuti de sgduiri — și eu nici aici nu potu să nu afirmu — ca politic'a guvernului e siuwaitoria, pentru ca și schimba planurile seale în medilōculu acțiunei și după ce si-a retrasu proiectulu de lege relativu la adausulu contribuțiunei de 5 percente, lu suplinesce prin altulu nou, pre care lu numesce darea generală de venitu. Eu sustienū, ca acēșt'a unilateralitate și siuvaire ne va împinge mai afundu în miseria. (Strigări din stâng'a: Adevratu este!)

Dintre factorii sustatori amu amintitu în prim'a linia modificarea rapede și radicală a sistemului nostru de guvernare și aici me grabescu a anunțā, ca sub acēșt'a nu intielegu bas'a dreptului de statu creatu prin legea de complanare. Amu enunțatu în acēșt'a casa — și acēșt'a e și astadi credința și convicțiunea mea firmă, ca eu cautu și aflu garanți'a cea mai principale a existinței naționale și independentă a statului nostru în acea legatura constituțională, care înrădăcinată fiindu în sancțiunea pragmateca

s'a regulat prin articolul XII din 1867, în care legea eu tienu de nedispensare și modalitățile pentru tratarea afacerilor și intereselor comune, de și nu voiescu să vindecu pentru acea lege perfectiunea, care și asiá nu se pôte ajunge usioru cu potterile omenesci, ci pentru ca aceste afaceri și interese trebuie tratate în modu constituționalu. (Aplausu viu în drépt'a.)

Si astadi amu acea credința, ca tiér'a voiescu în esența acést'a basa, înse déca nu me însiála sentiulu meu se latiesce atátu între cei ce se invoiescu cu acést'a basa câtu și între cei cu opiniune diversă de a nóstra, parerea, ca noi astadi trebuie să vindecâmu înainte de tóte stările nóstre rele din intru și ca prin urmare desfasurarea bazei dreptului de stat nu este la ordinea dilei. Siguru eu, care me alaturu la acést'a basa în esența și în modalitățile se le nu potu dorí desfasurându aceste întrebări sa le punu la ordinea dilei. (Aplausu.)

Asisderea anuciului, ca sistemulu parlamentariu basatu pre ide'a reprezentatiunei constituționale a poporului trebuie să se sustiena cu totu zelulu animei nóstre. (Aplausu viu.) Nu pôte fi despre acést'a între noi, d-loru mei, nici o întrebare, — și déca afiu necesariu și oportunu a o numí, o facu acést'a numai pentru că sa nu se nasca înaintea lumei și a tierii nici macaru o urma de indoiala, ca în acést'a tíera nu esista nici o partida nici o nuancia de partida, care aru face încercarea sa aduca la valóre politic'a sea și sa realizeze tendințele ei afara de periferia sistemului parlamentariu. (Aplausu viu și strigări: sa traiscu!)

Greu și seriosu este momentulu; grea, înse nu imposibila deslegarea. Acést'a înse trebuie să se esecutive numai pre cale constituționale și parlamentaria (aplausu.) În momentulu cându natiunea va pierde acést'a credința și întorcându-se dela ea aru cauta aiurea deslegarea, în acestu momentu va perí și posibilitatea ajutoriului. (Aplausu viu.)

Nu tagaduescu, d-loru mei, ca în viét'a nóstra parlamentaria și în datinele nóstre, în pusetiunea și gruparea partideloru sunt lucruri, cari potu sa pretinda îndreptare și modificare. Pre lângă o dieta care duréza 10 luni, guvernulu nu-si pôte implini problem'a sea; cu procedur'a nóstra tárdia și greoia rezultatulu nu pôte fi satisfactoriu; relativu la sistemulu comisiunilor de specialitate, despre cari multi credu, ca absorbu activitatea guvernului parlamentariu, parerile sunt diverse; sum mai departe convinsu, ca o reduciune proporțiunata a numerulu deputatiloru (consentimentu în drépt'a), regularea și restringerea, déca nu sistarea sistemului de diete (aplausu în drépt'a) voru înaltia autoritatea parlamentului nostru și-i voru dá capabilitatea de munca; sum convinsu ca parlamentulu prin prolongirea ciclului electoralu pre celu pucinu 5 ani (aplausu viu în drépt'a) va câstiga în stabilitate și opiniunea publica care este radiemulu, asiá dicendu léganulu parlamentului, și va puté exerciá, lamurindu-se principiile și convicțiunile, injuriint'a sea asupr'a compunerii casei ablegatiloru pre calea alegeriloru. (Adeveratu! în drépt'a.) Eu punu unu mare pondu și pre reform'a casei de susu pre bazea, cá în calificatiunea ce trebuie a se statorí sa servésca de cinsura dreptulu istoricu și tradițiunea și în legatura cu acést'a averea cea mare, cultur'a mai înalta, inteligința și sciința, servitiile folositorie prestate patriei și esperintiele dobandite. (Aplausu.)

Eu tienu necesariu și îndreptarea regulamentului de casa, pentru cá impartindu-se tempulu și lucrulu mai corespondentoriu sa putemu lucrá mai rapede și mai radicalu.

Formarea partideloru pre temeiu

principialu aru fi unu lucru fórte de doritu, dara condițiunea dintáiu la acést'a e, cá si opiniunea publica afara din camera sa se grupeze pre lângă principie și lamurirea principiiloru în pressa și literatură sa fia pregatita și condusa prin o desfasurare mai pre largu togm'a a acestoru principie. Tóte aceste le tienu în parte necesarie, în parte de doritu — și credu ca se potu și esecutá, mai alesu sub conducerea și cu inițiativ'a politica conducscia de sine a unui guvernulu tare. (Aplausu în stang'a.) Dara terenulu pentru tóte aceste este parlamentulu, tóte aceste se potu ajunge numai pre calea parlamentului — și de ori ce doctrina, de ori-ce scóla ne-amu tiené — datorința nóstra a tutororu este, a înaltia și potința autoritatea și încrederea în elu. (Consentire via.) Sa-mi fia permis, onorat'a Casa, înca observarea, cade și cum amu dísu tienu relatiunile de serióse, totusi nu vedu nici unu motivu pentru descurajare și desperare. Nu voiescu sa depingu relatiunile cu coloru purpurie, nici nu me tienu de acei'a cari credu, ca o sincera indigitare la ranele nóstre aru poté sguđu creditulu și positiunea nóstra în afara. Tierile esterne cunosc relatiunile nóstre și încrederea loru în vitalitatea nóstra numai atunci se va puté sguđu, déca vomu ascunde miseriele nóstre dinaintea nóstra și a loru și nu ne-amu încercá a le delaturá cu bratiu tare. (Aprobare.)

Nu este primulu esemplu în istoria, ca o natiune, la care viét'a constituționale a statulu multu tempu întieple, și care prin o constantia tenace și cu conclucara favoritória a mai multoru impregiurári a ajunsu iéra la regularea independenta a afaceriloru se le, n'a consideratu în consciința amara a mariloru negliginție și sub farmeculu tientei celei mari ce i sta înainte, marginele cumpetului, preste care trecendu atátu în politica câtu și în viét'a física provocâmu adeseori relapsuri și pre unu tempu o stagnatiune în progresu.

La noi înca se arata astadi urmările acestei esageratiuni. Noi vomuram sa radicâmu cu o saritura organismulu statulu nostru pre nivel'a statelor mari și avute și infintiarâmu în numeru mare ministere, dregatorii și judecatorii. În tóte aceste a lipsitu înse sistemulu bine precugetatu și pregatitu cu planu. (Adeveratu!) În esecutare n'a coresponsu cu utiél'a nici aplicabilitatea, nici resolutiunea basata pre o adeverata considerare a factoriloru sustatori.

Unde trebuie să se întrebuinteze tóte isvórele ce le aveamu spre investitiuni folositorie, se facura erogate superflue de lucsu. Siuvaindu între esigentiile sistemului parlamentariu și între tradițiunile autonomistice, cari sunt mai adencu înradecinate crearámu unu sistemulu municipalu, care nu este în stare sa coresponda nici aspiratiuniloru autonomiei, nici adeveratelor interese ale justitiei. (Consentire via.)

O mare parte dintre comunele nóstre, remanendu inderetru organele ce lucra în trensele, nu sunt în stare sa impla cerculu destinat de lege pentru ele. (Adeveratu!) Înainte de vreme și fâra pregatire sistarámu legile de usura și intardiaramu a regulá totu în acela-si tempu relatiunile nóstre de creditu și sa ne ingrigimu de unu creditu eftinu (Adeveratu!) ba noi amu inmultitu greutățile ce esistau pre acestu terenu înca prin disordinea în bugetulu nostru. În lips'a de legi comerciale și în genere de legi materiale amu lasatu poporulu nostru, care pre acestu terenu și asiá are o pricepere slaba, prada ciarlatanismului. Si déca cu tóte aceste mai esisté astadi o autoritate și o disciplina, déca, ceea ce eu nu negu, mai esisté înca securitate pentru persóna și proprietate, — acést'a avemu sa o mulțiamimu nu atátu esecutárei punctuali

a legiloru, ci mai multu sentiulu instinctivu de dreptu alu poporului nostru. (Asiá este! Unu aplausu lungu și strigări: S'audimu!) Fata de aceste descurajarea aru fi neindreptatita și mai periculósa aru fi, a nu lucrá și a nu face nimic'a. Sa luâmu firulu acolo, unde este caus'a reului și déca până acum ni-a lipsitu unu sistemulu cu planu, sa creâmu înainte de tóte unu atare sistemulu. (Consentire.) La statorirea acestui'a trebuie înainte de tóte sa venim în chiaru în respectulu principiiloru fundamentali. (S'audimu!)

Natiunea ungara a primitu o mare și grea problema. În mediloculu famieloru de popóre europene, izolata, ea trebuie să sustiena unu statulu și sa-lu conserveze pentru toti tempii cu caracterulu istoricu-natiunulu ce l'a ereditu. A radica acestu caracteru natiunulu la înaltimea culturi europene, a sciintiei și moralității, pre care progresandu sa se întarésca și consolideze prin avantajie și fructele culturi, dara a-lu și scuti totu-odata de influința absorbitória a torentelului universalu, — acést'a este problem'a și tienti'a principale a viétii nóstre de statulu, care condițiunea tactulu și predominarea de sine, dara între tóte contrastele și torentii posibili și lupt'a morale pentru esistinta, pentru dreptulu și autoritatea legiloru statulu.

Acést'a tienti'a, acést'a problema grandioasa determina directiunea și bas'a institutiuniloru nóstre de statulu. A tiené fia ce dreptu în onóre, a apretia interesele natiunatiloru, cari locuiescu într'o patria comuna cu noi, a sustiené corporatiunile autonome a face cu mesura egala fia-cárei natiunatitati, biserici, confessiuni dreptate, dara a nu tolerá, cá interesulu statulu, legea de statulu sa se violeze (desaprobare via în stang'a și în drépt'a) cá esistinta séu linistea statulu sa se atace de cátra cine-va (aprobare în drépt'a și stang'a): acést'a trebuie sa fia principulu directivu în politica nóstra (aprobare generale), care eschide imitarea sclavica a modeleloru și institutiuniloru din afara (Aplausu viu în stang'a, miscare în drépt'a), déca aceste nu corespondu relatiuniloru sustatorie și intereselor nóstre natiunali, și pentru acestu scopu trebuie sa servésca ori-ce teoria, ori ce doctrina, apartiena la ori-ce scóla. (Via aprobare.)

Trebuie să mai observâmu înca la crearea sistemului nostru de guvernamentu unu momentu nu atátu de sublimu, dara din punctu de vedere practiculu nu mai pucinu remarcabilu (s'audimu!) și adéca, trebuie să marturisim, ca noi nu numai pre terenu materialu, dara și în respectulu puteriloru spiritali suntemu seraci și în fati'a acestei impregiurári aru fi o politica gresita a înmultí dregatoriile și a le despartí de cátra olalta. Acelea trebuie simplificate și pre unu terenu, unde acelesi interese și recerintie administrative concurgu și se concentréza, acelea sa se provéda prin un'a dregatoriá, de-si acést'a s'aru întemplá prin diversi barbati de specialitate. (Aprobare.)

În conformitate cu aceste puncte de vedere tienu simplificarea administratiunei statulu în tóte ramurile se le necesaria, atátu în centru câtu și la cele-lalte dregatorii și în jurisdicțiuni sa se intogmésca astfelu, câtu sa se asigureze și promoveze sustienerea intereselor statulu și esecutarea punctuala a legiloru prin conclucara organica a organeloru — emaneze ele dela potestatea centrale séu lucreze pre terenulu jurisdicțiunii — și spre a se ajunge acestu scopu sa se consolideze și întarésca positiunea și influința puterii centrale și pre terenulu esecutivei municipale, — firesce între marginile legiloru sustatorie și a responsabilitátei constituționale. (Aprobare în drépt'a.)

(Va urmá.)

Cetimu în „Press'a“:

Gravitata, la care ajunsese dilele trecute cestiunea turco muntenegreana dela Podgoriti'a, din caus'a întârdierii séu refusului Turciei de a pedepsi pre asasini, și pericolulu în care s'a gasitu unu momentu pacea Orientului prin decisiunea ce luase poporulu Muntenegrului, adunatu sub presidenti'a be-trániloru, de a luá armele contr'a Portiei otomane, a pusu în miscare și pre organele de publicitate ale Angliei, cari de ordinariu pastréza o tacere și o reserva despre cestiunile din Turci'a, pre care anevoie 'si-o pôte esplicá cine-va.

A trebuitu unu casu gravu cá acel'a din urma din Muntenegru; a trebuitu sa se védia pacea din Turci'a óre cum amenintata, și puterile dela Nordu: Austro-Ungari'a, Russi'a și Germani'a, de acordu de asta-data și cu Franci'a, intervenindu prin consilieloru pre lângă Pórt'a, spre a preveni isbucnirea unui conflictu armatu între Muntenegru și Turci'a, spre a luá cuvintulu și „Standard“, organulu oficiosu din Londr'a, și a aprobá intervenirea diplomatica a puteriloru pentru mentienerea paciei, dandu și Portiei nisce consilie întieple care aru fi prinsu mai bine, déca i erau date mai dinainte.

Diarulu „Standard“ dela 21 Ianuarie, organulu conservatoriloru din Londr'a, esplicá mai întâiu faptulu oribilu dela Podgoriti'a cum întielege densulu, aruncându respunderea și pre muntenegreni. Apoi vine la rezultatulu anchetei și condemnârilor facute de autoritátele otomane contr'a turciloru ce s'au constatatu culpabili, — și observá ca reu s'a opritu Pórt'a din esecutarea aceloru condemnâri, sub protestu ca se astepte a se judecá și supusii muntenegreni de cátra tribunalele turcesci.

„Procedându astfelu, dice „Standard“, credemdu ca Pórt'a a lucratu imprudentu. Déca sentinti'a comisiunei de ancheta erá drépta, trebuie sa fia și esecutata, ori-care aru fi fostu conduit'a Muntenegrului. Déca nu erá drépta acea sentintia, nu erá justu sa se sacrifice viét'a și libertatea turciloru cá sa póta obtiené asemenea sacrificii și din partea muntenegreniloru. Celu mai bunu lucru erá dara sa se esecutive sentinti'a comisiunei etc.“

Dupa acést'a „Standard“ spune cum s'au intrunitu poporulu muntenegreanu în diu'a de anulu nou și în diu'a botezului mántuitorului și s'a pronuntiatu cu entusiasmu ca e gat'a a luá armele spre a-si face singuru satisfacere contr'a turciloru.

Oprirea la tempu a acestui evenimentu prin midilocirea puteriloru este o dovéda, dice „Standard“, ca totu-déun'a este midilocu de a se împedecá unu resbelu.

„Standard“ esprima dorința „de a nu se crutiá nimicu din partea puteriloru spre a se conservá pacea.“

Depesiele din urma din Vien'a ne-au asigurat în fine ca ori-ce pericolu de conflicte sângeróse între muntenegreni și turci și de alte complicâri grave în Turci'a, s'au inlaturatu, gratia interventiunei la tempu a puteriloru garante, și în specialu a puteriloru dela Nordu. Spre a ne face o idea despre gravitatea la care ajunsese cestiunea muntenegreana dela Podgoriti'a, și de pericolulu, în care s'a aflatu unu momentu pacea Orientului, din caus'a întârdierii Turciei de a dá satisfactiune pentru macelulu dela Podgoriti'a, este destulu sa citâmu pucinu, pre lângă diarele vienesé, și câte-va pasagie din organulu diplomatiei ruse „le Nord“, unde se relevá tóta gravitatea cestiunei.

Ultimile sciri din Vien'a ne asigurá ca, în urm'a intervenirii mai multoru puteri, I. Pórt'a a renuntiatu la hotarirea de a nu esecutá condemnâriile contr'a turciloru, până nu se

voru judecă si condemná totu de tribunalele turcesci si muntenegrenii ce se voru gasi culpabili.

Prin inlaturarea acestei conditiiuni s'a inlaturatu si dificultáțile ce luase nisece raportuini grave.

Despre apreciarile diarului „le Nord“, de acordu cu organele vieneze si chiaru cu „Standard“, asupr'a cestiunei dela Podgoriti'a si solutiunei din urma, vomu mai vorbi intr'unu numeru viitoriu.

Apati'a in 16/1 Ian. 1875.

(*Multiamita*). Comun'a nóstra bisericesca gr. or. din Armenisii afiliata la Apati'a, protopopiatulu alu II-le alu Brasiovlui, are o bisericiuta vechia de lemnu acoperita cu sindila si fórté ruinata, încátu nu i se scie ór'a cându va sa se derime, ba ce e mai multu cându plóua nu cu putienu mai tare plóua intrens'a decátu afara. —

Si lánge acésta biserica este si o scolitia de lemnu si acést'a este totu in asemenea stare. — Apoi ce e mai multu suntu ambele acestea cladiri de laturi de satu, intr'unu dealu încátu abiá se póte urcá omulu pâna acolo. Poporulu de aci sta din 65 familii române si vre-o 30 familii neuristice, cu totulu 95 familii. Poporulu avendu de scopu sa-si faca o alta biserica in loculu acesteie ruinate, s'a înduratu unu poporénu anume Zacheiu *Ticusianu* cu sotí'a lui Stanc'a a daruí curtea loru din mediloculu satului spre scopulu zidindei biserici. — Poporulu s'a apucatu si a facutu contributii, aruncaturi si au facutu dela sine vre-o 500 fl. v. a. au adunatu materialu precum pétra si varu in tómn'a trecuta, au facutu vre-o 40 mii de caramidi, mi'a a 2 fl., cari constau 80 fl. v. a. asiá le-au mai remasu in bani gat'a d'abiá vr'o 420 fl. v. a. si acesti'a ce suntu spre zidirea unei biserici? —

Poporulu in partea cea mai mare este fórté inapoiatu din anii trecuti cei nefavoritori, si afara de acea nu scia nici limb'a materna, afara de vr'o 8—10 din cei mai betráni, ci fiindu ca locuescu intre cei de natiunea secuiesca totu s'au obicinuitu a vorbi limb'a acestor'a. —

Dara dupa cum dice cuventulu sfintei scripturi unde voesce Ddienu acolo se biruesce randuie'l'a firei.

Pentru ca ajungendu acésta veste despre starea ormenisianiloru si in Brasiovu la multu laudatii domnii negutiatori, cari mai de multe ori s'au aretata binefacatori la asemenea casuri, observandu multu laudatulu domnu Diamandi *Manole* starea, in carea se afla biserica si scól'a din Ormenisii, nu au pregetatu impreuna cu domnulu directoru alu scóloru gimnasiale si consistorialistu Dr. *Mesiot'a* impreuna cu unu altu domnu ingineriu totu de religi'a nóstra a caletorí la fati'a locului in Ormenisii in-sotíndu-i si ea subscrisulu cá parochu localu. Cari apoi convingendu-se despre impregiarile si starea, in care este poporulu biserica si scól'a — in data multu laudatulu domnu Diamandi *Manole*, a promisú poporeniloru cari erau de fatia, ca Domni'a Sea va ingrigi de tóte spesele care voru fi de lipsa la cladirea bisericeii, si a scólei, poporulu sa ingrigesca numai de materialulu trebuinciosu la acestea dóue cladiri, si sa dea ómeni ajutoriu maiestriloru. Ce este mai multu cu acésta binefacere a susu laudatulu domnu nu au fostu destulu ci la întórcere intielegendu ca poporulu din Apati'a totu asemenea este fórté seracu si micu abiá la vr'o 45 familii, si nu este in stare nici dupa concursulu deschisu si publicatu in „*Telegr. Rom.*“ din anul trecut Nr. 71—72 cá sa-si capete invetiatoriu cu salariulu de 80 fl. v. a. iérasu sa înduratu din inim'a sea cea nobila a promite ca pâna se va mai inaintá poporulu celu stricatu prin foculu din anii trecuti va dá unu ajutoriu invetiatoriului de 50 fl. v. a.

lánge cei 80 fl. cei da poporulu in 5 ani dupa olalta. —

Dumnedieu sa-lu tiena multi ani intru fericire, dee atotu puterniculu ca simtiulu ce-lu pórtá acésta inima si sufletu nobilu sa se mai destepte si in altii, cárór'a le-au datu Ddienu darulu seu celu bogatu. —

Nicolae G o g ' a ,
parochu si insp. scolaru bisericescu.

In numele comitetelor bisericesci din Ormenisii si Apati'a.

Romania

Bucuresci 16 Ianuaru.

Cestiunea Ofenheim a inceputu a resuflá binisioru in diurnalistic'a nóstra. Mavrogeni si-a facutu detorinti'a cá ómenii de onóre, ceilalti amestecati tacu pâna acum si astépta póte sa le dea parchetulu cuventulu in gura. Pâna un'a alta inse vorbescu diurnalele destulu de la intielesu. Aici ve tramitu unu esemplu estrasu din *Trompet'a Carpatiloru* :

„Iéta punctulu principalu, in care „*Tromp. Carp.*“ se unesce si cu „*Press'a*“ si cu „*Romanulu*“, in grav'a acusare ce cade asupr'a inaltiloru functionari români, si asupr'a unor'a din reprezentatiunea nationala cu acea legislatura, in epoc'a cându s'au datu drumurile de feru din Romania de preste Milcovu lui Ofenheim.

Acestu punctu lu reclama onórea tieriei si ne pare bine ca in asemenea casuri tóta pres'a româna se unesce spre a cere acela'si lucru.

Parchetulu bucuresteanu cá si chiaru biroulu bucuresteanu, ministrulu justitiei in fine, june si viguros, trebuie sa dea acésta satisfactiune tuturor româniloru, intr'unu statu constitutionalu mai alesu, unde este nevoe, este neaperatu trebuinciosu sa se cunósca bine tóte personagiurile care aspira la unu fotoliu de deputatu séu de senatoru, séu la unu portofoliu de ministru.

D. de Herz trebuie, negresitu, sa dea deslusire pentru fia-care punctu din scrisórea sea, si sa numésca si persónele pre care le mentionéza sub velu de anonim.

Multu mi-a rechiematu aceste nume din scrisórea d. de Herz numirile de Beppo pentru cutare, de mouton etc. in locu de cutare, din argo alu disiloru rosii.

D. de Herz este obligatu sa arete acele persóne sub adeveratele loru nume, si parchetulu românu este obligatu de onórea si de datori'a lui sa descopere pre acele persóne.

Ne mirámu fórté cum de a negligeatu, atátu parchetulu cátu si ministrulu, cum si totu guvernulu intregu, acésta datoria a sea pâna acum. Dara, de si corespundintia nu póte sa mai existe, condicele trebuie sa fia, si nu se potu sustrage parchetului in nici intr'unu casu.

Laudámu „*Press'a*“ ca multiamesce ministrulu de justitia Lahovari „ca a invitatu pre d. procurore sa céra deslusiri dlui de Herz cá sa se póta descoperi si urmarí cei culpabili.“

Sa ne permita inse dnii dela „*Press'a*“ sa le spunemu ca, dupa noi, acést'a se chiama romanesc; spalatura de plosca. — Condicele, séu nimicu.

Numai cu condicele in mâna, procurorulu póte sa céra deslusiri dlui de Herz intr'o materia atátu de seriósa, cáci fórté bine s'aru fi potutu cá tovarasii intreprenori sa se fi insielatu chiaru ei intre densii, din care insielatura de tovarasi sa resulte acestu ponosu, acésta degradare natiunale pentru noi.

Si pentru ca acusarea, degradarea natiunale se face in persón'a rosiloru si a guvernului loru, ei trebuie sa céra publicarea acestor condice, pentruca este fia-care, in dreptu sa dica: déca Heinrich Winterhalder

Schwager, directorulu ministeriului de financie sub vistierulu Ioanu Bratianu, a primitu mita de 25,000 mii lei vechi, in cinci bunuri rurale minimum, care minimum are maximum, séu ce se póte suí celu putienu pâna la diece, negresitu ca „*Psovo*“) póte sa fia ministru, si fia-care este in dreptu sa banuiesca ca acelu *Psovo*, care vine imediatu dupa Winterhalder, este ministrulu care a mai purtatu in alte impregiarí nime schimbatu. Si de n'a fi ministru chiaru, acelu *Psovo*, pentru ca nu este seracu, cum dice d. de Herz in nemtieste „*armer Teufel*“ (pauvre diable), póte sa fia insusi hahamulu, care a purtatu totu-déun'a numele de seracu, si chiaru cându a inotatu in auru.

Astadi chiaru, dupa impartiel'a celoru patru-spre diece milióne, pre deliciurile bulevardelor Parisului, hahamulu se dice, „*saraculu*“.

Nu prejudecámu, nu calumniemu, nu afirmámu nimic'a; dicemu numai: ca pseudonimulu care vine imediatu dupa numele propriu Winterhalder, cu calificare de armer Teufel; „omu de care vei avea de mai multe ori trebuintia, elu este unu bietu sermanu (Armer Teufel) si onorabile pâna la esageratiune.“ Dumnedieu sa ne ierte, nóue ne vine sa credemu ca acelu *Psovo* trebuie sa fia unulu din ambii principi ai rosiloru. Dara aceste banueli nu se voru lasá sa plane multu tempu asupr'a principiloru disiloru rosii, pentru ca totu partitulu va silí parchetulu sa aduca condicile snuruite, pecetluite, cu foile numerate si fára stersaturi séu rasaturi in trensele.

La acést'a este obligatu de tóte legile judiciarie si sociale d. de Herz.

Si credemu ca, dupa ierarchi'a in partitu, viindu d. Winterhalder multu mai departe decátu alu diecelea la rangulu, acelu „*Psovo*“ s'a mituitu celu mai putienu cu de diece ori mai multu, adeca cu cinci-dieci de bunuri de câte cinci mii de lei.

Conjecturile, cu cátu vora inaintá, cu atátu voru deveni mai grele, asupr'a acestor persóne. Si trebuie sa marturisimu ca, dupa cum amu vedutu pre jurnalulu „*Romanulu*“ de dumineca, au inmuat'ó reu rosii. Este detori'a jurnalului „*Press'a*“ acum sa-si ia diapozonulu de unde l'a lasatu „*Romanulu*“ de Joi, Vineri si Sambata, si sa o suie pâna la regusiala.

A! Domniloru, cari n'ati creditu in simtiementele nimerui, pentru ca nu le-ati avutu a voi; cari n'ati credutu nici odata in onorabilitatea nimerui, in patriotismulu nimerui; cari a-ti calumniatu totu-déun'a totu ce nu s'a asemenatu cu voi, cá femeea cea cadiuta care nu sufera pre femeia radiósa prin puritatea ei; a! domniloru, este o justitia, si déca nu omenésca, este o justitia cerésca:

A-ti calumniatu! si ve vine respilat'a. — De unde? Dela Dumnedieu. — Prin ce? Prin biciulu seu de focu cu dóue limbi; Ofenheim-Herz.

Acusarea este formalá. S'a cetitu in Curtea cu jurati a Vienei: „Winterhalder, intimulu vostru, fiindu directoru de Vistieria sub Vistierulu Ioanu Brateanu, a primitu mita, dela d. de Herz, cu ocaziunea hotiei ce s'a facutu cu concessiunea Ofenheim, 25,000 lei“, si cele ce urméza acestei declaratiuni formale.

O in móie „*Romanulu*“ contr'a d. de Herz, pentru ca a venit se vede depesie dela principi s'ó lase móle.

Noi suntemu inse aci. Si déca si confratii dela „*Press'a*“ voru voi sa se unésca cu noi, celu pucinu in acésta impregiarare, vomu strigá pâna cându se voru sparge audiurile: *Condicele Condicele, Condicele* d-lui de Herz, in concessiunea Romanu-Iasi-Sucév'a-Cernautiu.

Sa lamurimu lucrulu in simplicitatea sea sumaria.

Sub ce ministeriu s'au datu concessiunile Strusberg si Ofenheim? Care ministru a datu concessiunea monstru-

ósa cu 270,000 franci chilometrulu, si cu 7 la suta asigurare pre câmpu luciu?

Cum erá sa póta sa corumpa d-nii Strusberg si Ofenheim, cari au lucratu sa li-se acorde concessiunea, déca vestitulu guvernulu rosii nu le-aru fi datu acésta suma colosale de 270,000 fr. chilometrulu? — Suma neasteptata de densii negresitu, si din care ori cátu sa fi datu, le-a remasu cástigu neaudit.

Cându patriotic'a majoritate din senatu s'a infioratu de acésta enormitate a rosiloru si a protestatu, cine a sfarematu senatulu batjocorindu, huiduindu, insultându pre senatori la esírea din senatu si pre utilie? Opiniunea publica, dle Rosetto-Bratiene, séu acelu guvernulu cu constitutiunea scrisa pre retevee?

Cine a convocatu altu senatu, si pâna a nu se intruni senatulu a sanctionatu concessiunea in pripa, încátu pare ca dá tatarii, si apoi si nerusinarea sa astepte unu bilu de indemnitate.

Cine sbierá mai tare in parlamentulu românu, ca nimeni dintre noi nu este demnu sa vorbésca de d. Ambronu, reputatiune universalá de moralitate si capacitate?

Pre cându ve spunea „*Trompet'a Carpatiloru*“ ca vindeti tier'a, ca datí midilóce streiniloru sa conurpa pre cei conruptibili, cárór'a daserati voi putere si sa ne jefuiesca cá sa ve inbogatiesca si pre voi, voi ne injurati, ne fecea-ti caricatur'a in feliu de feliu, cu coróne furate pre capu, ne acoperati de calomni, de amerintiári! — Tieneti minte bine câte ne faceati pre atunci. — Ofenheim acum ne resbuna. Winterhalder si *Psovo*, de ce a-ti fugitu din tier'a?

Domnule ministru actualu alu justitiei, d-le presiedinte si d-le procurorulu generalu alu inaltei curti de cassatiune si justitie, déca pre condicele lui Strusberg n'amu potutu pune mân'a, cereti imperiosu condicele lui Herz-Ofenheim cá sa resbunati inocentia.

Misiunea a apará inocenti'a, este numai provedintiei. Si provedinti'a v'o transmite d-vóstre acésta sacra misiune. C. B.

Varietáti.

*** Anunciu bibliograficu.

Directiunea tipografiei archidiece-sane face cunoscutu dloru invetiatori din scólele poporale, ca au edatu in tipariu o Gramatica româna, intocnita dupa ó metoda nóua de Par. Protos. si prof. seminarialu Dr. Ilarionu Puscariu — spre scopulu invetiamentului elementaru.

Gramatic'a acést'a este intitulata: „*Limb'a materna in Institutetele pedagogice si clasele poporale române.*“ Voluminositatea ei este de 12 cóle, esterioru placutu prin arangiarea potrivita a materieloru. Dupa valórea ei interna atátu cu privire la materialulu alesu, cátu si la metod'a observata in ea promite a fi un'a dintre cele mai bune cárti didactice in specialitatea acést'a.

Cu tóte acestea pretiulu acestei cárti este nelegata 30 xr., iéra legata 40 xr. v. a. Eata dara si unu pretiu atátu de moderatu, posibilu numai prin consecuintiele binefacatórie ale fericitulu in Dlu Metrop. *Andrieu*, care in p. IV. alu testamentului seu s'au ingrigitu si pentru tiparirea cártiloru scolastece cu unu pretiu cátu se póte mai moderatu.

Sabiu in 21 Ianuaru 1875.

Directiunea tipografiei archidiece-sane.

*** Bibliografia. Multu asteptatulu, cu dreptu cuventu, pentru interesulu celu mare la care nu póte fi indiferentu nici unu românu; multu asteptatulu alu III volumu, din a dóua

editiune din *Cronicele Romaniei* sau *Letopisetiile Moldaviei si Valachiei*, revendiuta, indiestrata cu note, biografii si facsimile, cuprindindu-mai multe cronice nepublicate inca; si, ca adausu: *Tablele istorice ale Romaniei* dela 1766 pana la 11 Februaru 1866 de *Michailu Cogalnicenu*; multu asteptatulu alu III volumu alu acestei editiuni, a esitu de sub tipariu si se afla de vendiare la librariile cele importante.

A mai dice ce-va asup'ra acestei publicatiuni, aru fi de prisosu; pentru ca a vorbitu destulu pentru dens'a editiunea intaiu, din care este mai multu tempu de candu nu se mai afla in comerciul nici unu singuru esemplariu, macaru cu ori-cara pretiu.

Volumulu acest'a cuprinde:

Prefatia.

Letopisetiulu Moldaviei (1662—1729) atribuitu lui Nicolau Muste.

Cronic'a anonima a Moldaviei (1662--1735) tradusa in grecesce, d. A Amiras.

Letopisetiulu Moldaviei (1741—1769) de Spatarulu Ioanu Cant'a.

Letopisetiulu Moldovei (1733—1774) de Enachi Cogalnicenu.

Stihuri asup'ra taierei Domnului Grigoriu Ghic'a VV alu Moldaviei, de Enachi Cogalnicenu.

Stihuri asup'ra perirei boieriloru Moldovei Bogdanu si Cuz'a, de Enachi Cogalnicenu.

Condic'a obiceiuriloru vechi si noue (Ceremonialulu Curtiei) ale Domnilor Moldovei de Georgachi alu doilea logofetu, 1762.

Tragodi'a seu Eteri'a Greciloru din 1821, de Vorniculu Alessandru Beldimannu.

Tractaturile incheiate de catra Bogdanu VV alu Moldavei cu Sultanu Bajazel II, de logofetulu Nicolau Costinu.

Apendice.

* * O voce. Inca in anulu trecut, sub pretestulu unui balu, care nu s'a tinentu, se adunase cati-va fiorini pentru unu cabinetu de lectura infiintandu din partea junimei romane de aici.

In estu anu inca se colectase orecare suma cu ocaziunea unui balu; dupa ce pana astadi nu s'au datu nici o dare de sema necum binevoitoriloru contribuenti, dara nici chiaru junimei, aru fi bine sa ne spuna cei competenti, ca unde si cum se afla banii acei'a? Unulu din juni.

* * (Teatru romanu.) Cu piesele jucate Dumineca „Blastemulu tierenu-lui pre patulu de morde“ si „Furiusulu“, cari au succesu bine, si cu piesele reprezentate Marti sera „Mortea lotrului Tunsu din Romani'a“, data la dorinti'a comuna a dou'a ora, si „Vrajitorea Oltului“, cari asemenea au reusitu spre multamirea publicului, trup'a teatrale sub directiunea dlui G. Popescu si-a incheiatu seri'a reprezentatiuniloru si se va departa din medioculu nostru mergendu la Brasiovu.

Piesele cate se jocara pana acum ne-a datu ocaziune sa putem face o apretuire generale despre capacitatea dramatica a reprezentatiuniloru. Dlu directoru Popescu si Constantinescu au datu in tote piesele probe de talentu si desteritate de artistu cu deosebire cestu di urma in reprezentarea caracterelor in diverse situatiuni psihologice este deja unu artistu demnu de o sorte mai buna. Dlu Constantinescu inca este unu talentu mladiosu, are inclinari forte apretuibile pentru partea comica. Ceilalti, ca diletanti suntus ementi de recensiu.

Raportu comerciale.

Sabiu 29 Ianuaru n. Grâu 4 fl. 53 xr. frumosen, 4 fl. 27 xr. mestecat, 4 fl. — xr. eulit. infer.; seara 3 fl. 13 xr. pana 2 fl. 73; — orzu fl. 3; ovesu 1 fl. 60 pana 1 fl. 33 xr.; cucuruzu (porumbu) 2 fl. 87 xr.; cartofi 1 fl. 33 xr. gal't'a austriaca. Cănepa — fl. maj'a.

Lintea 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. — xr., Fasolea 6 fl. 67 xr.

Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie lungi 60 xr., scurte 50 xr, maj'a.

Lemne de focu 8—9 fl. stang. austr.

Carnea de vita 18—20 cr. Pa, de porc 28 xr. Unsorea 79 xr. pana la 1 fl. 20 cup'a.

Bors'a de Vien'a.

Din 20 Ianuaru (1 Febr.) 1875.	
Metalicele 5%	70 35
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	75 65
Imprumutulu de statu din 1860	111 —
Actiuni de banca	956 —
Actiuni de creditu	216 50
London	111 —
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	78 25
„ „ „ Temisioreni	76 75
„ „ „ Ardelenesci	75 80
„ „ „ Croato-slavone	80 —
Argintu	105 75
Galbinu	5 25
Napoleonu d'auru (poli)	8 90

Nr. 109/Sc. ex 1875.

Concursu.

Fiindu vacante doue stipendii de statu de cate 500 fl. v. a. menite prin resolutiunea prea inalta din 8 Aprilie 1864 pentru clerici gr. or. absoluti, cari dorescu a-si continua studiile la vre-o Universitate, — de asemenea devenindu vacantu unu stipendiu de 250 fl. v. a. din fundatiunea *Franciscu Iosefina*, — pentru conferirea acestora se escrie prin acest'a concursu pana in 7 Februaru a. c. st. vechiu.

Doritorii de a capeta unulu din aceste stipendii au a subterne la Consistoriulu archidiececanu, petitiunile loru pana la terminulu pusu cu urmatoarele documente:

- atestatu de botezu;
- atestatu de maturitate si dela institutulu, la care au ascultatu in semestrulu acest'a;
- atestatu de paupertate; si in deosebi cei cari voru concura la cele doue stipendii de statu a 500 fl. au a asterne prelanga acestea si atestatul despre absolvarea cursului clerical de trei ani la institutulu nostru pedagogicu-teologicu.

Din siedinti'a Consistoriului archidiececanu plenariu, tie. nuta la Sabiu in 15 Ianuaru 1875.

(1—3)

Concursu.

Pentru vacant'a parochia gr. or. Muresiu Dece'a protopresbiteratulu Turdei inferiore, in urm'a milostivei resolutiuni dto 10 Ianuaru nr. cons. 54 1875, se escrie concursu pana in 1 Martiu a. c. — candu va fi si alegerea.

Emolumentele anuali a acestei parochii findu calculate tote in bani suie la 200 fl. v. a.

Voitorii de a ocupa acesta statiune suntu obligati a tramite petitiunile in intielesulu Stat. organicu la subscrisulu, pana la terminulu susu prefiptu.

Agarbiciu 16 Ianuaru 1875.

In contielegere cu comitetulu eclesiasticu.

Simeonu Popu Moldovanu,
Protopopu gr. orient.

(1—3)

Edictu.

Mari'a Ioanu Saniutia din Tiantari, care in 14 Fauru 1873 au parasitu cu necredintia la o luna dupa cununie pre legiutulu ei barbatu George Neguliciu totu din Tiantari nesciindu-se de atunci nici pana astadi loculu ubicatiunei ei, se citeza prin acest'a, ca in terminu de unu anu sa se presenteze la scaunulu protopopescu mai josu subscrisu, caci la din contra procesulu divortialu incaminatu de barbatulu ei, se va pertracta si decide in absentia ei.

Brasiovu, in 29 Novembre 1874.

Scaunulu tractului protopopescu gr. or. Iiu alu Brasiovului ca foru matrimonialu.

(3—3)

Iosifu Baracu,
protopopu.

Nr. 8/875.

Edictu.

Prin care Marin'a Ioanu Tristiu marit. Iacobu Hanzu din Gurariului in scaunulu Sibiului, carea in 10 Oct. 1874 au disparutu din comun'a ei natale si dela barbatulu ei fara a se fi

mai potutu da de urma-i si fara a se sci de se mai afla in vietia, la cererea barbatului ei Iacobu Hanzu se provoca prin acest'a, ca in terminu de unu anu, si anumitu pana in 1 Fauru 1876, seu sa se intorca la barbatu seu sa arete la acestu foru, in persoana seu prin plenipotentiatu, causele din cari nu pote traia cu barbatulu ei, pentru ca pre cale legale sa se pota otari cele cu dreptu si cu cuviintia; pentruca la din potriua, acea Marin'a Iacobu Hanzu se va privi ca fugara — fara cuventu — si se va judeca — in urm'a cererei barbatului ei, — dupa prescrierea canonelor st. nostre biseric.

Sabiu 18 Ianuaru 1875.

Forulu matrimonialu gr. res. alu protopresbiteratulu tract. Sibiului I.

(1—3)

Nr. prot. 9/1875.

Edictu.

Ilie Morariu din Garbova scaunulu Mercurei, carele de doi ani a parasitu pre legiuit'a sea socie Ioanu Cand'a din Reciu, — se citeza a se presenta inaintea subsemnatului scaunu ppscu in terminu de unu anu si-o di, si anumitu pana in 18 Ianuaru 1876, caci la din contra procesulu divortialu asup'ra-i intentatu se va pertracta si decide si in absentia lui.

Mercurea in 17 Ianuaru 1875.

Scaunulu ppscu gr. or. alu Mercurei.

I. Droc

(1—3) Adm. prot.

Spre orientare

pentru bolnavii de gura si de dinti, precum si pentru cei ce au lipsa de dinti!!

Doctorulu si tehniculu de dinti **C. ZINZ**, ca practiculu de 20 de ani si proveditu cu diplom'a Universitatiei c. r. de Vien'a, se recomanda pentru vindecarea tuturoru boleloru de gura si dinti, fia, ca acelea sa devina dela dinti seu alte cause; intr'asemenea ofera densulu prepararea de dinti singurateci, precum si de corone de dinti intregi dupa metodu celu mai nou eglesu si americanu; pre langa acestea mai posede densulu si unu mijlocu unicu in feliulu seu, prin care ori-ce dorere de dinti se pote vindecata fara dorere si fara delaturarea dintelului pre langa garantia. — Bolnavii intr'a-deveru fara midiloce se voru lacui gratisu la ora 12—1.

In fine va zabovi densulu in cursiunile sele la tote orasiile dupa trebuintia asi, incatu sa pota satisfac comandelor on. patienti pe deplinu.

A conversata dela 10—12 si dela 3—5 ore.

Locuintia e in casele lui Iahnisch. Tempulu ce va petrece e pana 20—30 Aprile anulu curentu.

(1—12)

Insciintiare.

Deschidendu-se in 1 Martiu a. c. in institutulu reg. de mositu din Sabiu cursulu de instructiune pentru mosie, candidatele de mositu de nationalitatea romana si nemtiesca suntu provocate a se insinua pana la terminulu indicatu la subscrisulu spre a fi primite in cursu.

Sabiu 1 Februaru 1875.

Dr. Lukacs Mikulicz,
Profesoru ord. de mositu.

(1—4)

Nr. 1935/1874.

Publicare de licitatiune.

Din partea judecatoriei reg. din Sasu-Sebesiu ca dregatoria pentru cartile funduarie se aduce la cunoscentia

publica, ca in caus'a actorei *Mari'a Mihaila* contra *Simionu Capete* et consortes pcto 404 fl. 88 xr. c. s. c. s'a dispusu licitarea judecatoriesca a urmatoresloru bunuri nemiscatorie secucstrate si estimate:

I. A remasitiei lui *Simionu Capete*:

Cas'a Nr. 550

Unu agru (pamentu aratoriu Nr. top. 615;

Unu agru Nru top. 927 si 928;

O via „ „ 2339

Unu fenatiu „ „ 2637, 2638 si

2639:

Unu fenatiu „ „ 2904

Unu fenatiu „ „ 2967

Unu agru „ „ 3114/1

Unu agru „ „ 3171

Unu agru „ „ 3218, 3219/1

3221 si 3222;

O via „ „ 3477

Unu fenatiu „ „ 3489/1

II. A remasitiei lui *Daniilu Raica*:

Cas'a sub Nr. top. 194 si 195

O via „ „ 1322

Unu fenatiu „ „ 1474

O via „ „ 1487

Unu fenatiu „ „ 1492

Unu fenatiu „ „ 1714

Unu agru „ „ 1723

Unu fenatiu „ „ 1925

Unu agru „ „ 1957/1

O via „ „ 2542 si 2543

III. A lui *Mitti Orasianu*

Cas'a sub Nr. top. 2512/9

Unu fenatiu „ „ 1125

Unu agru „ „ 1126

Unu fenatiu „ „ 1167

Unu agru „ „ 1168

IV. A lui *Costantinu Lomanariu*

O casa sub Nr. top. 572, 573 si

574.

Unu fenatiu „ „ 536

Unu fenatiu „ „ 2361

Unu fenatiu „ „ 2406

Unu fenatiu si o casa sub Nr. top.

2408 si 2409

Unu fenatiu „ „ 2417

si pentru punerea in lucrare a acestei licitatiuni se pune intaiulu terminu pre diu'a de 31 Martiu 1875 in *Sasciori* si pre 2 Aprilie 1875 in *Siugagu*; la casu candu nu va succede se pune alu doilea terminu pre diu'a de 30 Aprilie 1875 in *Sasciori* si pre 3 Maiu 1875 in *Siugagu*, in ambele casuri la 9 ore inainte de amedi in cancelaria comunale cu urmatoarele conditiiuni:

1) Doritorii de a licita suntu indatorati a depune la man'a judecatoriuului licitatoriu vadiulu de 10% din pretiulu de estimare

2) Pretiulu strigarei e pretiulu de estimare

3) Diuemetatea dintaiulu din pretiulu de strigare trebuie sa se solvesca in terminu de un'a luna, cealalta diuemetate in terminu de doue luni computandu dela diu'a licitatiunei — la acest'a judecatoria cercuale.

Totu odata se provoca toti acei creditori hipotecari, cari nu locuescu in locu, ca sa oranduesca unu plenipotentiatu pentru a fi reprezentati la impartirea pretiului de cumperare, sa arete inainte de licitare numele si locuintia acelu'a, caci la din contra voru fi reprezentati prin unu curatoru ce se va denumi din oficiu.

In fine toti acei'a, cari credu ca potu sa aduca la valore drepturile lor de proprietate seu alta pretenziune si drepturile lor de prioritate, au sa insinueze rogariile cu pretenziunile lor in terminu de 15 dile incependu dela ultim'a di a publicarei acestui edictu de licitatiune, altmintrenea acelea nu voru impedece decursulu esecutiunei si respectivii voru fi avisati la sum'a ce va prisosi preste pretiulu de cumperare.

Din siedinti'a judecatoriei cercuale a Sasu-Sebesiului ca dregatoria pentru cartea funduarie tienuta la 26 Decembre 1874.

(L. S.)

Leonhardt
judecatoriu c.